

ЦІЛІ ЯК БАЗОВІ СКЛАДОВІ ПЛАНУВАННЯ ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

© О.О. Пшик-Ковальська, 2014

В період процесів глобалізації та інтеграції в міжнародному просторі, все більшого значення для підприємств, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність набуває формування раціональної послідовності планування такої діяльності. Такий вид управлінської діяльності сприяє одержанню додаткового прибутку за рахунок більш повного використання переваг міжнародної праці та міжнародної інтеграції, а також визначенню перспектив зовнішньоекономічної діяльності організацій. Саме тому, технологія планування зовнішньоекономічної діяльності є особливо актуальною на сьогоднішній день.

Оскільки відповідно до Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.91 р. №1560-ХІІ зі змінами та доповненнями існує значне різноманіття видів зовнішньоекономічної діяльності (експорт та імпорт продукції, капіталів, робочої сили, міжнародні фінансові операції, кредитні та розрахункові операції, товарообмінні операції, валютні операції, наукова, науково-технічна, науково-виробнича, навчальна діяльність з іноземними суб'єктами господарювання тощо) [1], відповідно існують особливості щодо здійснення планування такої діяльності. Зовнішньоекономічну діяльність підприємств ототожнюють зазвичай зі здійсненням експортної та імпоротної діяльності (на таку діяльність припадає близько 80% усіх здійснюваних у ЗЕД операцій).

Початковим етапом планування ЗЕД підприємства являються – цілі. Цілі експортних та імпорتنних операцій підприємства деталізуються в залежності від його загальних цілей. Здійснено спробу узагальнити цілі ЗЕД у науковій праці [2]. Цілі експорту: розширення виробництва; збільшення прибутку за рахунок освоєння нових ринків; отримання економії на масштабах виробництва; підвищення чи підтримка техніко-економічного рівня виробництва під впливом міжнародної конкуренції; збільшення валютних ресурсів підприємства; диверсифікація виробництва. Цілі імпорту: розширення виробництва; збільшення прибутку за рахунок нових внутрішніх ринків; модернізація і розширення виробничого потенціалу; економія на заміні сировини і обладнання більш ефективною зарубіжною продукцією; розширення асортименту на національному споживчому ринку [2].

Загалом від коректності та чіткості цілей ЗЕД залежать орієнтири та перспективи функціонування підприємства на міжнародному ринку. Розглянемо детальніше якими можуть бути цілі ЗЕД (див. табл.).

Таблиця

Сукупність цілей зовнішньоекономічної діяльності підприємства

№ з/п	Групи цілей ЗЕД підприємства	Перелік цілей ЗЕД за кожною із груп
1	2	3
1	За видами суб'єктів ЗЕД	<ul style="list-style-type: none">- цілі інвесторів;- цілі власників (підприємств);- цілі кредиторів;- цілі експортерів;- цілі імпортерів;- цілі державних органів влади
2	За змістом	<ul style="list-style-type: none">- фінансово-економічні;- технологічні;- кадрові;- виробничі;- маркетингові

	2	3
3	За видами ЗЕД	<ul style="list-style-type: none"> - цілі експортної діяльності; - цілі імпортової діяльності; - цілі руху капіталу; - цілі руху робочої сили; - цілі міжнародних фінансових (валютних) та розрахункових операцій; - цілі товарообмінних операцій; - цілі наукової, науково-технічної, науково-виробничої та навчальної діяльності
4	За рівнем важливості	<ul style="list-style-type: none"> - ключові; - допоміжні
5	За видами планування ЗЕД	<ul style="list-style-type: none"> - стратегічні цілі; - тактичні цілі; - поточні цілі; - оперативні цілі

Формування цілей ЗЕД є одним із основних та першочергових завдань на етапі планування ЗЕД.

1. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.91 р. №1560-ХІІ [електронний ресурс режим доступу]: www.rada.gov.ua. 2. Ковтун Е. Планування ЗЕД на підприємствах малого та середнього бізнесу / Е. Ковтун, Т. Малашевська // Тернопільський інститут АПВ НААН Інтернет-Конференції [електронний ресурс режим доступу]: http://confiapv.at.ua/publ/konf_6_7_traven_2010/14_planuvannja_zed_na_pidpriemstvakh_malogo_ta_seredno_go_biznesu/1-1-0-18.